

Grundvandsbeskyttelse og

Anna Okkerlund Brahe, rådgiver
Elisabet Damkjær Hyttel, vandrådsconsulent
Danske Vandværker

Grundvand og drikkevand har fyldt meget i valgkampen

Nyheder Debat Navnenyt Kalender

Annonce

Analyse af Hjalte Kragestein Valget er udskrevet: Drikkevand er allerede et tema

Statsministeren nævnte det under valgudskrivelsen. Og flere partiledere har det også på radaren på valgkampens første dag: Drikkevand ligner allerede nu at blive et valgteama.

INDLAND

Valgkampen gør vandkamp til åben regeringsuenighed

De røde partier og Moderaterne kræver et forbud mod brug af s rent drikkevand. Venstre er enig i ambitionen, men tøver med lø

Hette Frederiksen har udsæret valg til Folketinget.
Foto: Ina/ Claus Rasmussen/Photo: Espino

T: 1644

- For os er det afgørende, at vi beskytter det danske drikkevand, lyder det fra minister for by- og landdistrikter Morten Dahlin (V). Foto: Sebastian Elias Uth/Ritzau Scanpix

Politik

Fire partier kræver sprøjteforbud for at beskytte drikkevand

SF, Enhedslisten, De Radikale og Alternativet kræver et totalt forbud mod sprøjtegift af en kommende regering.

Folketingsvalg 2026

Vandværksformand har ét stort ønske til politikerne: 'Hver dag vi venter, trækker pesticiderne længere ned'

Den grønne trepart bliver igen og igen nævnt som drikkevandsbeskyttelse, men i fynsk kommune må vandforbrugere se langt efter dén løsning.

Formand for Brobyværk Andelsvandværk, Bent Løffesgaard, mener, at hverken den grønne trepart eller lokale sprøjteforbud kan beskytte det lokale drikkevand hurtigt nok. (Foto: © Signe Wøllehøj, DR)

LES OP ORDBOG TEKST

Hvorfor er det noget vi (stadig) skal tale om?

Reception

FOR GENNEMFØRT GRUNDVANDSBESKYTTELSE

 2. OKTOBER
ÅR 6498*

 14:00

 FOLKETINGETS
FÆLLESSAL

Vi er villige til at fremrykke afholdelsen, såfremt Folketinget fremskynder processen og når hurtigere i mål.

I 1998 fastsatte regeringen ambitiøse, men nødvendige mål for dansk grundvandsbeskyttelse. Vi kan på baggrund af de seneste 27 års arbejde med grundvandsbeskyttelse sætte dato på, hvornår vi er i mål. Derfor vil det glæde os at se dig til en fejring af denne sejr for danskernes rene drikkevand.

De bedste hilsner
Danmarks Naturfredningsforening
og Danske Vandværker

Svend Auken fastsatte som miljøminister en vigtig ambition om dansk grundvandsbeskyttelse, så danskerne også i fremtiden kan drikke vand direkte fra hanen.

Her 27 år senere er vi nået 0,6% af målet. Hvis vi fortsætter arbejdet i samme tempo, når vi først i mål om 4473 år.

Det kan godt gøres hurtigere – vi står altid klar med forslag og en tur på et lokalt vandværk, så du kan se, hvordan dine vælgere får rent vand i hanerne nu og i fremtiden.

Danmarks
Naturfredningsforening

Danske
Vandværker
Fokus på dit drikkevand

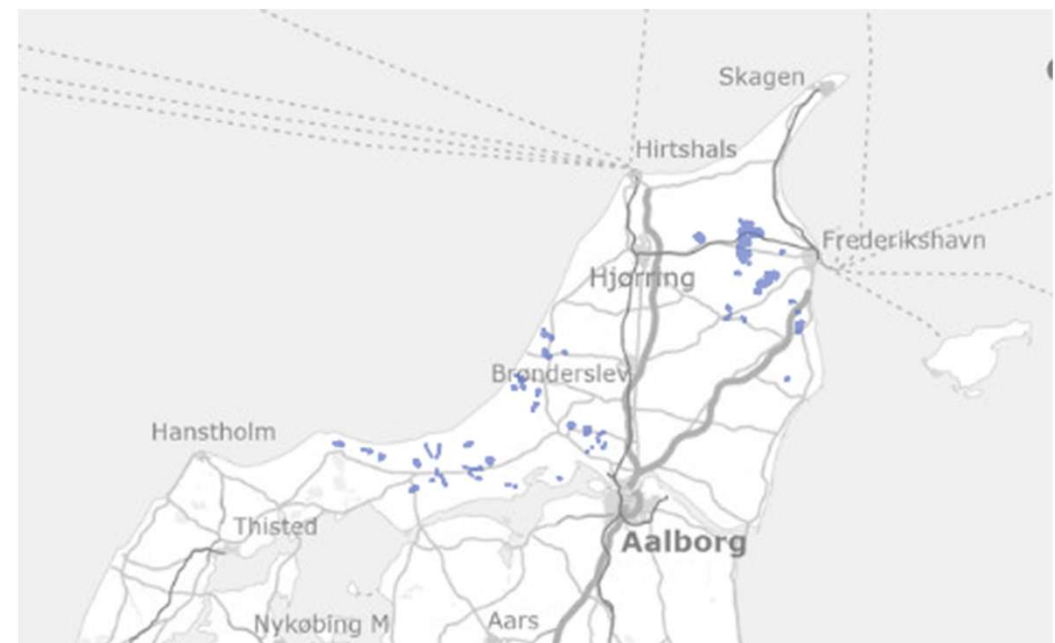
Reguleringsanalyse med til at sætte ild til debatten

- ▶ Miljø- og Ligestillingsministeriet har udarbejdet en analyse af den grundvandsbeskyttelse, der er lavet i Danmark. Udkom jan 2026.
- ▶ Folketingsvalg d. 24. marts 2026.
- ▶ Danske Vandværker arbejder for, at det i regeringsgrundlaget bliver skrevet ind at der skal indføres sprøjteforbud i de Sårbare Grundvandsdannende Områder.

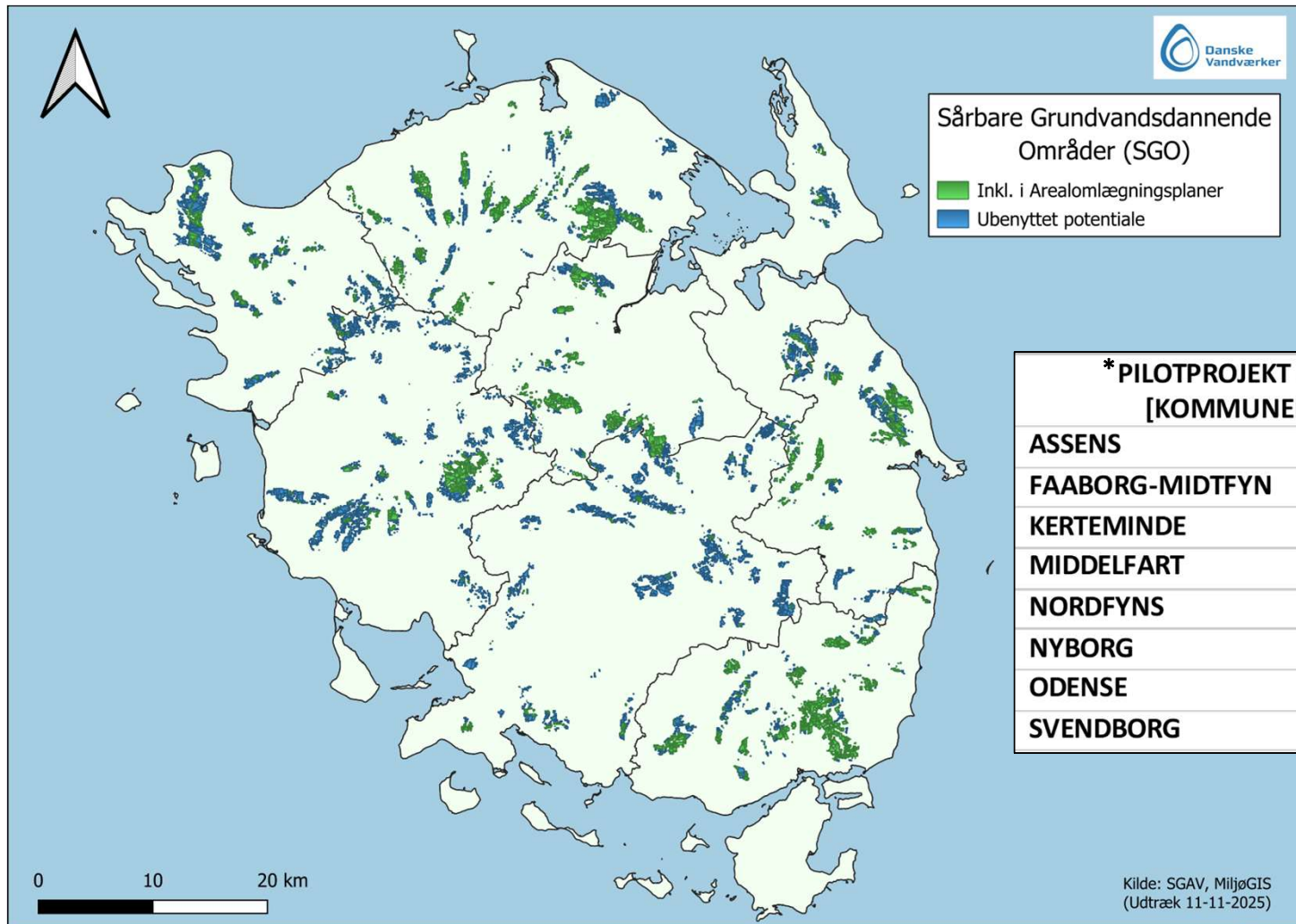

Kortlægning af sårbare grundvandsdannende områder (SGO)

- ▶ Kortet kan findes i Miljø-GIS og opdateres løbende.
- ▶ Efter Miljøstyrelsens plan, samt aftaledokumentet for Den grønne Trepert skal kortlægningen være færdig ved udgangen af 2026.
- ▶ Danske Vandværker har foretaget en analyse (med udgangspunkt i Fyn).
- ▶ Stor forskel på sammenfald mellem SGO og indmeldte omlægningsplaner.
- ▶ Vandposten januar 2026.

Sammenhængen mellem SGO kort og arealomlægning

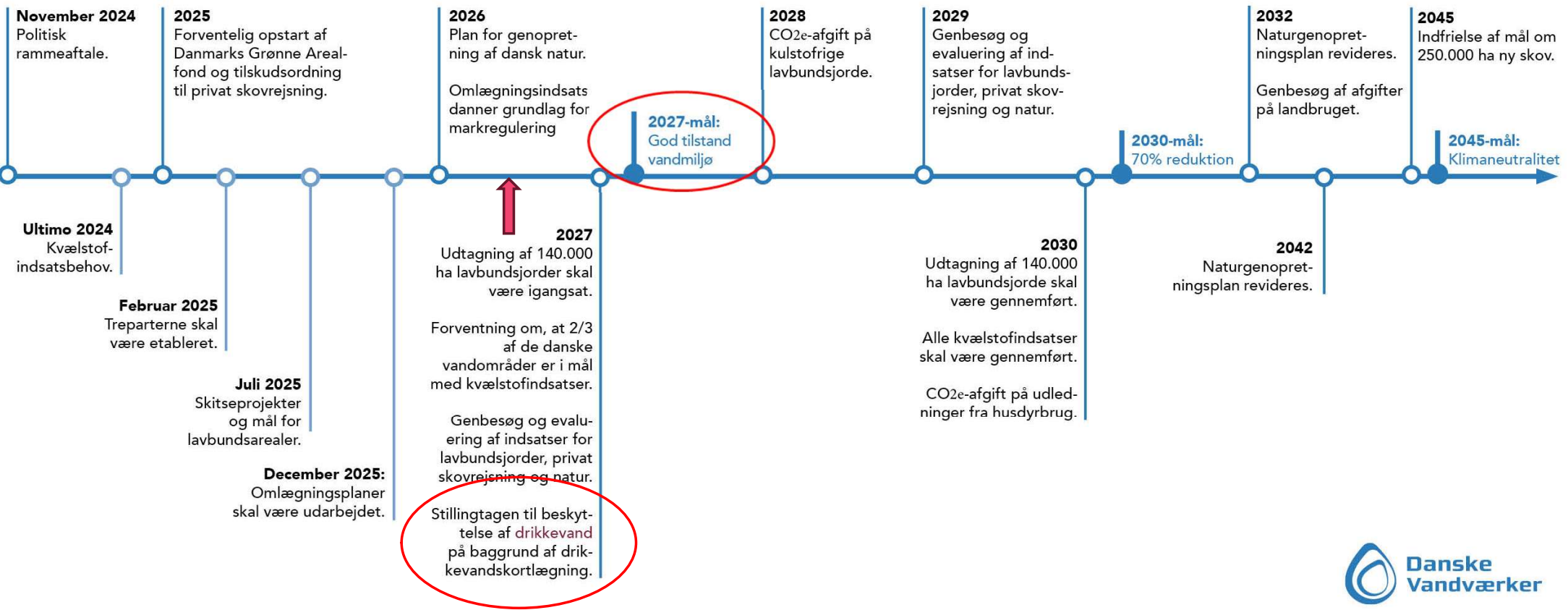

2026
▶ Landbrugsjord i omdrift

* PILOTPROJEKT FYN [KOMMUNER]	PRC. [%]	POTENTIALE [%]
ASSENS	 23,2	76,8
FAABORG-MIDTFYN	 5,9	94,1
KERTEMINDE	 17,0	83,0
MIDDELFART	 23,7	76,3
NORDFYNS	 66,8	33,2
NYBORG	 49,4	50,6
ODENSE	 63,7	36,3
SVENDBORG	 78,2	21,8

*under genberegning

Tidslinjen for Den Grønne Trepert

Vejen til bedre grundvands- beskyttelse

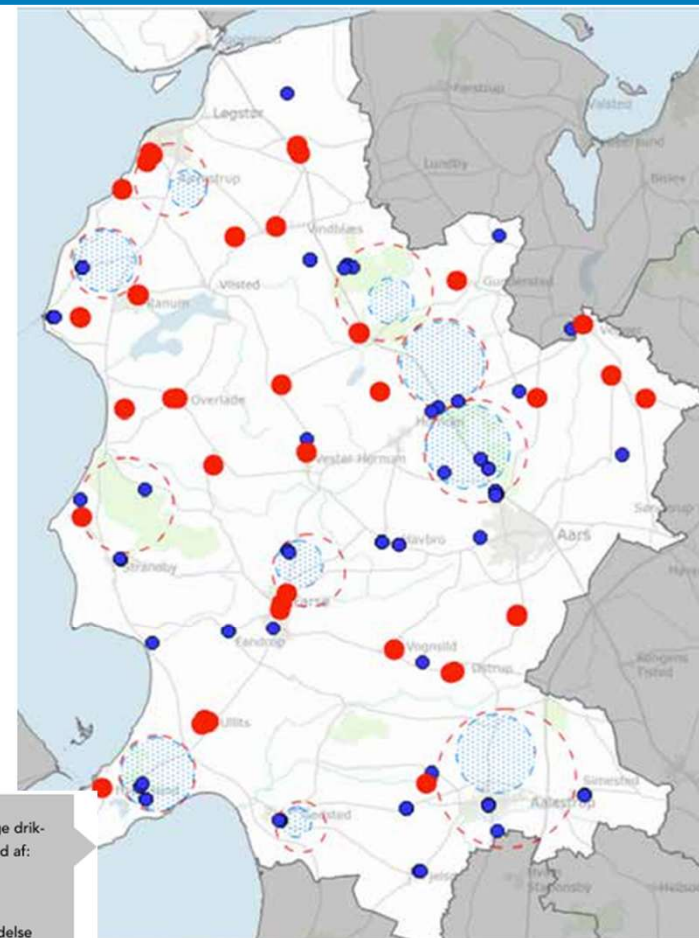

I flere kommuner er der vandsamarbejder

- ▶ Frivillige eller påbudt af kommunen
- ▶ Forskellige formål – Primært grundvandsbeskyttelse men fx også nødforbindelser mv.
- ▶ Finansieres typisk ved opkrævning af gebyr på vandregningen.
- ▶ Nogle er nyoprettede, andre har flere år på bagen.
- ▶ VPU Aarhus, Skanderborg Vandsamarbejde, Grundvandssamarbejdet Aalborg, Egedal Vandsamarbejde, Ringsted Vandsamarbejde, Vandsamarbejdet om drikkevandsressurserne i Favrskov.
- ▶ Vandsamarbejde Vesthimmerland https://danskevv.dk/wp-content/uploads/vandposten_20250611.pdf

Vandsamarbejde Vesthimmerland

- ▶ Beskytte ti særligt udvalgte drikkevands områder.
- ▶ 22 ud af 58 vandværker i kommunen er med
- ▶ Udgør 75 procent af det totale vandforbrug i kommunen.
- ▶ Der er lavet en samarbejdsaftale mellem vandsamarbejdet, Naturstyrelsen og kommunen, hvor Naturstyrelsen står for udførelsen af grundvandsbeskyttelsen, mens de andre bidrager økonomisk.
- ▶ Guide på Danske Vandværkers hjemmeside <https://danskevv.dk/viden/samarbejde-og-sammenlaegning/samarbejde/vandssamarbejde/>

Kortet viser de ti udpegede og særligt vigtige drikkevandsområder. De er udpeget på baggrund af:

- Prioritering af kildepladserne
- Størrelse og beliggenhed
- Vandkvalitet og geologi samt arealanvendelse

De røde og blå prikker markerer vandboringer.

Blå prikker: Vandboringer, hvor der ikke er fundet pesticider.

Røde prikker: Vandboringer, hvor der er fundet pesticider både over og under grænseværdien samt tidligere fund.

De rødstiplede områder: Strategisk vigtige grundvandsområder omkring højt prioriterede kildepladser.

De blå skraverede områder: Ønske om grundvandsbeskyttelse.

Hvor starter vi?

▶ Hvad vil det enkelte vandværk?

- ▶ Har bestyrelsen lavet en plan/strategi?

▶ Hvad vil kommunen?

- ▶ Er der lavet indsatsplaner?
- ▶ Grundvandsparker eller andre projekter?

▶ Hvad vil lodsejeren?

- ▶ Med i klima-lavbundsprojekter eller skovrejsningsprojekter?

▶ Det handler om, at få klarlagt – Hvor er vi selv – Har vi en plan?

Vejen hertil starter i bestyrelsen

- ▶ Den gode bestyrelse arbejder med to fokusområder:
 - ✓ Den kontrollerende funktion
 - ✓ Den udviklende og strategiske funktion
- ▶ Hvordan sikrer vi vandværkets fremtid?
- ▶ En ansvarlig vandværksbestyrelse har
 - ▶ en plan for den fremtidige forsyningssikkerhed.
 - ▶ fokus på, hvad der er bedst for forbrugerne og samfundet

Det gode bestyrelsesarbejde

- ▶ Den gode bestyrelse arbejder med to fokusområder:
 - ✓ Den kontrollerende funktion
 - ✓ Den udviklende og strategiske funktion
- ▶ Hvordan sikrer vi vandværkets fremtid?
- ▶ En ansvarlig vandværksbestyrelse har
 - ▶ en plan for den fremtidige forsyningssikkerhed.
 - ▶ fokus på, hvad der er bedst for forbrugerne og samfundet

Vandværkets behov er bestyrelsens ansvar

Nødvendighed

- Generationsskifte
- Presset økonomi
- Behandlings tekniske problemer

Overholdelse af kravene:

- Ledelsessystem
- Uddannelseskrav
- Ydelseskvalitetskrav
- Regnskabsregler
- Vandsektorlov

Ønsket foresæthed

- Økonomisk robusthed
- Administrativ robusthed
- Driftsteknisk robusthed

Robusthed

Hvordan kan vi samarbejde om grundvandsbeskyttelse?

- ▶ Vandværkets strategi – Hvad vil vi?
- ▶ Samarbejde mellem vandværker – Nødforbindelser mv.
- ▶ Vandsamarbejder
- ▶ Grundvandspark
- ▶ Kommunens plan for grundvandsbeskyttelse (indsataplan)

Spørgsmål

I er velkomne til at tage fat i Danske Vandværker hvis I har brug for hjælp eller inspiration.

